

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15010812	IES Virxe do Mar	Noia	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Lingua galega e literatura I	1º Bac.	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	5
3.1. Relación de unidades didácticas	7
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	8
4.1. Concrecións metodolóxicas	57
4.2. Materiais e recursos didácticos	59
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	61
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	61
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	66
5.4. Procedemento para acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias	66
6. Medidas de atención á diversidade	66
7.1. Concreción dos elementos transversais	67
7.2. Actividades complementarias	68
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	69
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	70
9. Outros apartados	71

1. Introducción

CONTEXTO DO CENTRO

O IES Virxe do Mar (Noia) é un centro público, dependente da Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades da Xunta de Galicia. O 70% do seu alumnado procede do concello de Noia, o 15% provén da zona norte de Outes e o 5% restante, doutros concellos, principalmente de Lousame. A vila de Noia é o punto de referencia socioeconómica e cultural de toda a comarca.

O noso instituto oferta as seguintes ensinanzas:

- ESO: 1º, 2º, 3º e 4º Curso
- Bacharelato: 1º e 2º Curso (2 modalidades: Ciencias-Humanidades e Ciencias Sociais).
- Formación Profesional: Ciclo medio de Vídeo Disc-Jockey e Son

Ademais, nas súas instalacións emprázase a sección de Noia da Escola Oficial de Idiomas de Santiago de Compostela:

- Ensinanzas especiais: EOI - idiomas: inglés e francés

ORGANIZACIÓN E FUNCIONAMENTO

Neste curso 2023/24 que comeza, a materia de Lingua Galega e Literatura conta cun total de 315 alumnos e alumnas que o centro organizará do seguinte xeito:

- 1º da ESO: 42 alumnos (homes e mulleres) distribuídos en 2 grupos
- 2º da ESO: 47 alumnos (homes e mulleres) distribuídos en 2 grupos
- 3º da ESO: 61 alumnos (homes e mulleres) distribuídos en 3 grupos
- 4º da ESO: 57 alumnos (homes e mulleres) distribuídos en 2 grupos
- 1º de bacharelato: 47 alumnos distribuídos en 2 grupos
- 2º de bacharelato: 61 alumnos distribuídos en 3 grupos

O Departamento de Lingua Galega e Literatua componse dos seguintes membros, os tres con destino definitivo no centro: Silvia Susana García Souto (xefa do departamento), Ignacio Rodiño Caramés e Mónica Martínez Baleirón. A distribución de grupos está organizada do seguinte xeito:

Silvia Susana García Souto:

- Lingua Galega e Literatura: 2º ESO (A e B) e 4º ESO (A e B)
- Proxecto Competencial: 2º A e 4º A
- Reforzo educativo: 2º A e 2º B
- Outras funcións: Xefatura do departamento; titoría de 2º B

Ignacio Rodiño Caramés:

- Lingua Galega e Literatura: 1º ESO (A e B)
- Lingua Galega e Literatura II: 2º bach (A, B e C)
- Hora de libre disposición: 1º (Lingua Galega): 1º ESO (A e B)
- Proxecto Competencial: 1º ESO (A e B)
- Outras funcións: coordinador de EDIXGAL

Mónica Martínez Baleirón

- Lingua Galega e Literatura: 3º da ESO (A, B e C). 3 horas lectivas por grupo.
- Lingua Galega e Literatura I: 1º de bach (A e B). 3 horas lectivas por grupo.
- Oratoria: 3º da ESO. 3 horas lectivas.
- Outras funcións: coordinadora do Equipo de Dinamización da Lingua Galega. 2 horas lectivas de dedicación.

Neste curso escolar non se recibiu no centro ningunha solicitude para a materia optativa de 1º curso de bacharelato "Literatura Galega do Século XX e da Actualidade".

Os membros do Departamento aspiramos a traballar coma un equipo educativo, por iso, intentaremos que esta programación didáctica sexa un documento de traballo, froito do consenso, que ao longo do curso será avaliada e, no

seu caso, reformada naqueles aspectos que se consideren necesarios. Todos os cambios serán consignados na Memoria de final de curso.

OBXECTIVOS DO DEPARTAMENTO PARA O CURSO 2023-2024

- a) O noso principal obxectivo é contribuír, desde a nosa materia, á adquisición das competencias clave.
- b) Seguir avanzando na revisión da programación, de acordo coas directrices marcadas pola normativa vixente, a fin de contar cun proxecto sólido e coherente para a etapa da ESO.
- c) Ofrecer un ensino de calidade, procurando que a maioría dos nosos alumnos teñan expectativas de éxito nos seus estudos.
- d) Levar a cabo un plan de fomento da lectura.
- e) Mellorar o plan de seguimento do alumnado coa materia pendente.
- f) Manter actualizada a sección correspondente ao Departamento dentro da páxina web do centro.
- g) Realizar actividades complementarias e extraescolares que teñan como fin a formación de xoves solidarios, tolerantes, críticos, creativos e sensibles e que contribúan á adquisición das competencias clave.
- h) Favorecer a continua formación profesional de todos os membros do Departamento.
- i) Promover un enfoque metodolóxico de carácter plurilingüe a través da coordinación cos departamentos de linguas, dentro do tratamento integrado das linguas (TIL); especialmente naqueles aspectos relacionados coa utilización dunha terminoloxía común ou/e na produción e comprensión de textos orais e escritos coas mesmas características e estruturas.
- j) Desenvolver unha política de adquisición de materiais do departamento que teñan unha aplicación directa nas aulas.
- k) Utilizar as novas tecnoloxías como ferramenta de traballo.

Obxectivos que cómpre desenvolver trimestralmente: consideramos que cada trimestre seremos capaces de reflexionar sobre:

- Revisión da marcha da programación en cada un dos cursos, e propostas de innovacións. Esta revisión incluírá, entre outros, os seguintes apartados:
- Grao de desenvolvemento dos obxectivos.
- Metodoloxía aplicada.
- Contidos traballados e temporalización.
- Aprendizaxes acadados polo alumnado, nos niveis que cumpra.
- Criterios e instrumentos de avaliación empregados.
- Información e discusión sobre as dificultades de aprendizaxe detectadas.
- Elaboración de plans e actividades de recuperación e de adaptación curricular.
- Colaboración co Departamento de Orientación.
- Elaboración e intercambio de materiais curriculares.
- Análise dos resultados académicos.
- Organización e posta en marcha das actividades complementarias e extraescolares previstas.
- Colaboración co Proxecto Lector e mais no Proxecto Lingüístico co centro.
- Propostas de adquisición de materiais ou equipamento para o Departamento e para a Biblioteca do centro.

LEXISLACIÓN APLICABLE

A lexislación que se tivo en conta para a elaboración desta programación foi a seguinte:

- Lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de Educación (LOE), modificada parcialmente pola Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa.
- Decreto 133/2007 do 5 de xullo, polo que se regulan as ensinanzas da educación secundaria obrigatoria na Comunidade autónoma de Galicia e se modifica así Decreto 233/2002 do 6 de xuño.
- Orde do 6 de setembro de 2007 pola que se desenvolve a implantación da educación secundaria obrigatoria na Comunidade autónoma de Galicia.
- Orde do 23 de xuño de 2008 pola que se modifica a do 21 de decembro de 2007 pola que se regula a avaliación na educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia
- Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia.
- Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.

- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- Real Decreto 1105/2015, do 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato (BOE do 3 de xaneiro de 2015).
- Orde do 3 de agosto de 2017 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes na etapa de educación secundaria obrigatoria, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- Resolución do 26 de maio de 2022, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de educación infantil, educación primaria, educación secundaria obrigatoria e bacharelato no curso académico 2022/23
- Orde do 3 de maio de 2023 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2023/24 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Decreto 157/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Decreto 117/2023, do 27 de xullo, polo que se modifica o Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Explicar e apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do coñecemento da realidade plurilingüe e pluricultural da Península Ibérica (e, máis concretamente, do portugués, catalán e éuscaro) e a riqueza dos bloques e áreas dialectais do galego, así como da reflexión sobre os fenómenos do contacto entre linguas, para favorecer a reflexión interlingüística, para combater os estereotipos e prexuízos lingüísticos e para valorar esta diversidade como fonte de patrimonio cultural.	1-5	2-3				1-2		1
OBX2 - Comprender e interpretar textos orais e multimodais, con especial atención aos textos académicos e dos medios de comunicación, recollendo o sentido xeral e a información máis relevante, identificando o punto de vista e a intención do emisor e valorando a súa fiabilidade, a súa forma e o seu contido, para construír coñecemento, para formarse opinión e para ampliar as posibilidades de gozo e lecer.	2	2	1	2-3	40	3		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Producir textos orais e multimodais, con atención preferente aos de carácter académico, con rigor, fluidez, coherencia, cohesión e o rexistro adecuado, atendendo ás convencións propias dos diferentes xéneros discursivos, e participar en interaccións orais con actitude cooperativa e respectuosa, tanto para construír coñecemento e establecer vínculos persoais, como para intervir de maneira activa e informada en diferentes contextos sociais.	1-3-5	2	1	2-3		2		
OBX4 - Comprender, interpretar e valorar textos escritos, con sentido crítico e diferentes propósitos de lectura con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, recoñecendo o sentido global e as ideas principais e secundarias, integrando a información explícita e realizando as inferencias necesarias, identificando a intención do emisor, reflexionando sobre o contido e a forma e avaliando a súa calidade e fiabilidade, para dar resposta a necesidades e intereses comunicativos diversos e para construír coñecemento.	2-3-5	2	4	1	40	3		
OBX5 - Producir textos escritos e multimodais coherentes, cohesionados, adecuados e correctos, con especial atención aos xéneros discursivos do ámbito académico, para construír coñecemento e dar resposta de maneira informada, eficaz e creativa a demandas comunicativas concretas.	1-3-5		1	2-3	50	2		
OBX6 - Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes, avaliando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e evitando os riscos de manipulación e desinformación, e integrala e transformala en coñecemento para comunicala, cun punto de vista crítico e persoal á vez que respectuoso coa propiedade intelectual, especialmente no marco da realización de traballos de investigación sobre temas do currículo ou vinculados ás obras literarias lidas.	3			1-2-3-4	40	2	3	
OBX7 - Seleccionar e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura contemporánea como fonte de pracer e coñecemento, configurando un itinerario lector que se enriqueza progresivamente en canto á diversidade, complexidade e calidade das obras, e partillar experiencias lectoras para construír a propia identidade lectora e gozar da dimensión social da lectura.	1-4			3	11			2-31-32

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX8 - Ler, interpretar e valorar obras relevantes do patrimonio galego, lusófono e universal, utilizando unha metalinguaxe específica e mobilizando a experiencia biográfica e os coñecementos literarios e culturais que permiten establecer vínculos entre textos diversos, para conformar un mapa cultural, para alargar as posibilidades de gozo da literatura e para crear textos de intención literaria.	1-4					1		1-2-31-32-42
OBX9 - Consolidar e afondar no coñecemento explícito e sistemático sobre a estrutura da lingua e os seus usos, e reflexionar de maneira autónoma sobre as eleccións lingüísticas e discursivas, coa terminoloxía adecuada, para desenvolver a conciencia lingüística, para aumentar o repertorio comunicativo e para mellorar as destrezas tanto de produción oral e escrita como de comprensión e interpretación crítica.	1-2	2	1-2		50			
OBX10 - Pór as prácticas comunicativas ao servizo da convivencia democrática, a resolución dialogada dos conflitos e a igualdade de dereitos de todas as persoas, utilizando unha linguaxe non discriminatoria e desterrando os abusos de poder a través da palabra, para favorecer un uso non só eficaz senón tamén ético e democrático da linguaxe.	1-5	3		3	31	1-2-3		

Descrición:
3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Unidade 1	A formación da lingua galega. Repaso da acentuación. Repaso de ortografía. O texto argumentativo. Competencias dixitais.	6	7	X		
2	Unidade 2	O texto expositivo. Léxico co medio ambiente. Conectores. Competencias dixitais.	6	7	X		
3	Unidade 3	Sociolingüística. Competencias dixitais.	6	7	X		
4	Unidade 4	A expresión oral e a comprensión lectora.	6	7	X		
5	Unidade 5	Dialectoloxía. Competencias dixitais.	6	7	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
6	Unidade 6	O artigo. O substantivo. O adxectivo. Repaso do texto descritivo. Competencias dixitais.	6	7		X	
7	Unidade 7	O verbo. Os pronomes persoais. O posesivo. O demostrativo. Competencias dixitais.	6	7		X	
8	Unidade 8	A expresión oral e a comprensión lectora.	6	7		X	
9	Unidade 9	Literatura medieval: cantigas de amigo. Competencias dixitais.	6	7		X	
10	Unidade 10	Literatura medieval: cantigas de amor. Competencias dixitais.	6	7		X	
11	Unidade 11	Rexurdimento: Rosalía de Castro. Competencias dixitais.	8	7			X
12	Unidade 12	Rexurdimento: Curros. Competencias dixitais.	8	7			X
13	Unidade 13	Rexurdimento: Pondal. Competencias dixitais.	8	7			X
14	Unidade 14	A expresión oral e a comprensión lectora.	8	7			X
15	Unidade 15	Comentario de textos literarios. Competencias dixitais.	8	7			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Unidade 1	7

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais complexos propios de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante nun texto.	PE	50
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais.		
CA2.3 - Realizar exposicións e argumentacións orais formais con diferente grao de planificación sobre temas de interese científico e cultural e de relevancia académica e social, axustándose ás convencións propias de cada xénero discursivo con fluidez, rigor, coherencia, cohesión e o rexistro adecuado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar exposicións e argumentacións orais formais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.5 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA2.7 - Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado sobre temas curriculares ou de interese social e cultural, precedidos dun proceso de planificación que atenda á situación comunicativa, destinatario, propósito e canle de redacción e revisión de borradores de maneira individual ou entre iguais, ou mediante outros instrumentos de consulta.	Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado.		
CA2.8 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA2.9 - Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma, en diferentes soportes, sobre temas curriculares de interese cultural que impliquen localizar, seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura; organizala e integrala en esquemas propios; e reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectuoso coa propiedade intelectual.	Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma.	TI	50
CA2.10 - Avaliar a veracidade de noticias e informacións, con especial atención ás redes sociais e outros contornos dixitais, seguindo pautas de análise, contraste e verificación, facendo uso da ferramenta adecuada e mantendo unha actitude crítica fronte ás posibles desviacións da información.	Avaliar a veracidade de noticias e informacións, con especial atención aos espazos virtuais.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos. - Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación. - Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto. - Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto. - Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. - Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol. - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos. - Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto. - Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais. - Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos. - A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico. - Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta). - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo. - Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo. - Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
2	Unidade 2	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais complexos propios de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.	PE	100
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos.		
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais).		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos. - Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación. - Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.

Contidos

- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).
- Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo.
- Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
3	Unidade 3	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e valorar as linguas da Península Ibérica e as variedades dialectais do ámbito lingüístico galego-portugués, con especial atención ás do propio territorio, a partir da explicación do seu desenvolvemento histórico e da situación actual, contrastando de maneira explícita e coa metalinguaxe apropiada aspectos lingüísticos e discursivos das distintas linguas (especialmente da éuscara e catalá), así como das variantes dialectais do tronco lingüístico galego-portugués, en manifestacións orais, escritas e multimodais	Recoñecer e valorar as linguas da Península Ibérica e as variedades dialectais do ámbito lingüístico galego-portugués, con especial atención ás do propio territorio.		
CA1.2 - Cuestionar e refutar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal, a partir da exploración e reflexión arredor dos fenómenos do contacto entre linguas, con especial atención ao papel das redes sociais e dos medios de comunicación, e da investigación sobre os dereitos lingüísticos e diversos modelos de convivencia entre linguas.	Cuestionar e refutar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da diversidade.	PE	100
CA1.3 - Identificar e desterrar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	Identificar e desterrar os usos discriminatorios da lingua.		
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos tanto no ámbito persoal como educativo e social.	Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais complexos.		
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolvemento sociohistórico e situación actual das linguas da Península Ibérica. - Estudo comparativo das principais variedades dialectais do galego e do portugués (especialmente de Portugal e do Brasil). - Semellanzas e diferenzas lingüísticas e discursivas máis salientables entre as linguas da Península Ibérica (con especial atención ao éuscaro e ao catalán), contrastándoas en manifestacións orais, escritas e multimodais. - Estratexias de reflexión interlingüística e sociolingüística. - Estratexias de detección de prexuízos e estereotipos lingüísticos coa finalidade de os combater. - Os fenómenos do contacto entre linguas: bilingüismo, préstamos, interferencias. Diglosia lingüística e diglosia dialectal. O papel actual das redes sociais e dos medios de comunicación. - Dereitos lingüísticos, a súa expresión en leis e declaracións institucionais. Modelos de convivencia entre linguas, as súas causas e consecuencias. Linguas hexemónicas. Linguas minoritarias e linguas minorizadas. Ecoloxía e sostibilidade lingüística.

Contidos

- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
- Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación.
- Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo. - Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo. - Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
4	Unidade 4	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais complexos propios de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante dun texto.	PE	55
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais complexos.		
CA2.3 - Realizar exposicións e argumentacións orais formais con diferente grao de planificación sobre temas de interese científico e cultural e de relevancia académica e social, axustándose ás convencións propias de cada xénero discursivo con fluidez, rigor, coherencia, cohesión e o rexistro adecuado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar exposicións e argumentacións orais formais.		
CA2.5 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante dun texto.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.7 - Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado sobre temas curriculares ou de interese social e cultural, precedidos dun proceso de planificación que atenda á situación comunicativa, destinatario, propósito e canle de redacción e revisión de borradores de maneira individual ou entre iguais, ou mediante outros instrumentos de consulta.	Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado.		
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.8 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA2.9 - Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma, en diferentes soportes, sobre temas curriculares de interese cultural que impliquen localizar, seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura; organizala e integrala en esquemas propios; e reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectuoso coa propiedade intelectual.	Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma.		
CA2.10 - Avaliar a veracidade de noticias e informacións, con especial atención ás redes sociais e outros contornos dixitais, seguindo pautas de análise, contraste e verificación, facendo uso da ferramenta adecuada e mantendo unha actitude crítica fronte ás posibles desviacións da información.	Avaliar a veracidade de noticias e informacións.	TI	45
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
- Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación.
- Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo. - Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo. - Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
5	Unidade 5	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e valorar as linguas da Península Ibérica e as variedades dialectais do ámbito lingüístico galego-portugués, con especial atención ás do propio territorio, a partir da explicación do seu desenvolvemento histórico e da situación actual, contrastando de maneira explícita e coa metalinguaxe apropiada aspectos lingüísticos e discursivos das distintas linguas (especialmente da éuscara e catalá), así como das variantes dialectais do tronco lingüístico galego-portugués, en manifestacións orais, escritas e multimodais	Recoñecer e valorar as linguas da Península Ibérica e as variedades dialectais do ámbito lingüístico galego-portugués.	PE	100
CA1.2 - Cuestionar e refutar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal, a partir da exploración e reflexión arredor dos fenómenos do contacto entre linguas, con especial atención ao papel das redes sociais e dos medios de comunicación, e da investigación sobre os dereitos lingüísticos e diversos modelos de convivencia entre linguas.	Cuestionar e refutar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da diversidade.		
CA1.3 - Identificar e desterrar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	Identificar e desterrar os usos discriminatorios da lingua.		
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos tanto no ámbito persoal como educativo e social.	Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos.		
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais complexos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolvemento sociohistórico e situación actual das linguas da Península Ibérica. - Estudo comparativo das principais variedades dialectais do galego e do portugués (especialmente de Portugal e do Brasil). - Semellanzas e diferenzas lingüísticas e discursivas máis salientables entre as linguas da Península Ibérica (con especial atención ao éuscaro e ao catalán), contrastándoas en manifestacións orais, escritas e multimodais. - Estratexias de reflexión interlingüística e sociolingüística. - Estratexias de detección de prexuízos e estereotipos lingüísticos coa finalidade de os combater. - Os fenómenos do contacto entre linguas: bilingüismo, préstamos, interferencias. Diglosia lingüística e diglosia dialectal. O papel actual das redes sociais e dos medios de comunicación. - Dereitos lingüísticos, a súa expresión en leis e declaracións institucionais. Modelos de convivencia entre linguas, as súas causas e consecuencias. Linguas hexemónicas. Linguas minoritarias e linguas minorizadas. Ecoloxía e sostibilidade lingüística. - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.

Contidos

- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación.
- Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).
- Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo.

Contidos
- Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
6	Unidade 6	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais complexos.	TI	100
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.

Contidos

- Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación.
- Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).
- Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo.

Contidos
- Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo. - Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
7	Unidade 7	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos.	TI	100
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais .		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
- Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación.
- Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo. - Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo. - Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
8	Unidade 8	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais complexos propios de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas.	TI	100
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais complexos.		
CA2.3 - Realizar exposicións e argumentacións orais formais con diferente grao de planificación sobre temas de interese científico e cultural e de relevancia académica e social, axustándose ás convencións propias de cada xénero discursivo con fluidez, rigor, coherencia, cohesión e o rexistro adecuado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar exposicións e argumentacións orais formais.		
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.5 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.7 - Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado sobre temas curriculares ou de interese social e cultural, precedidos dun proceso de planificación que atenda á situación comunicativa, destinatario, propósito e canle de redacción e revisión de borradores de maneira individual ou entre iguais, ou mediante outros instrumentos de consulta.	Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado.		
CA2.8 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA2.9 - Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma, en diferentes soportes, sobre temas curriculares de interese cultural que impliquen localizar, seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura; organizala e integrala en esquemas propios; e reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectuoso coa propiedade intelectual.	Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma.		
CA2.10 - Avaliar a veracidade de noticias e informacións, con especial atención ás redes sociais e outros contornos dixitais, seguindo pautas de análise, contraste e verificación, facendo uso da ferramenta adecuada e mantendo unha actitude crítica fronte ás posibles desviacións da información.	Avaliar a veracidade de noticias e informacións.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.

Contidos

- Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación.
- Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).
- Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo.

Contidos
<p>- Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo.</p> <p>- Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.</p>

UD	Título da UD	Duración
9	Unidade 9	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais complexos.	PE	100
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA3.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor.		
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos complexos.		
CA3.3 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea e deixar constancia do progreso do itinerario lector e cultural persoal mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea.		
CA3.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar unha interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Compartir a experiencia lectora utilizando un léxico específico.		

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas.		
CA3.6 - Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nunha exposición oral, un ensaio ou unha presentación multimodal, establecendo vínculos argumentados entre os clásicos da literatura galega e tamén da lusófona e obxecto de lectura guiada e outros textos e manifestacións artísticas clásicas ou contemporáneas, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe, recursos expresivos e valores éticos e estéticos, e explicitando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nun discurso determinado.		
CA3.7 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo.		
CA3.8 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
- Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación.
- Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Lectura autónoma de obras relevantes contemporáneas de autoras e autores, da literatura galega e tamén do ámbito lusófono, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias.
- Selección das obras coa axuda de recomendacións especializadas.
- Participación activa no circuíto literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais.

Contidos

- expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuitos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. O debate sobre o canon literario.
- Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e atendendo a aspectos temáticos, xénero e subxénero, elementos da estrutura e o estilo e valores éticos e estéticos das obras.
- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade e outras manifestacións literarias ou artísticas.
- Recomendación das lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais para o fomento da lectura.
- Lectura guiada de clásicos da literatura galega desde a Idade Media ata a época das Irmandades, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias
- Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias.
- Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos.
- Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.
- Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura.
- expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero.
- Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).
- Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo.
- Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
10	Unidade 10	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais complexos.		
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA3.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos.		
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos complexos.		
CA3.3 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea e deixar constancia do progreso do itinerario lector e cultural persoal mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea.	PE	100
CA3.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar unha interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Compartir a experiencia lectora utilizando un léxico específico.		
CA3.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas.		
CA3.6 - Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nunha exposición oral, un ensaio ou unha presentación multimodal, establecendo vínculos argumentados entre os clásicos da literatura galega e tamén da lusófona, obxecto de lectura guiada e outros textos e manifestacións artísticas clásicas ou contemporáneas, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe, recursos expresivos e valores éticos e estéticos, e explicitando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nun discurso determinado.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.7 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo.		
CA3.8 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos. - Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación. - Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística

Contidos

- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Lectura autónoma de obras relevantes contemporáneas de autoras e autores, da literatura galega e tamén do ámbito lusófono, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias.
- Selección das obras coa axuda de recomendacións especializadas.
- Participación activa no círculo literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais.
- Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuitos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. O debate sobre o canon literario.
- Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e atendendo a aspectos temáticos, xénero e subxénero, elementos da estrutura e o estilo e valores éticos e estéticos das obras.
- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade e outras manifestacións literarias ou artísticas.
- Recomendación das lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais para o fomento da lectura.
- Lectura guiada de clásicos da literatura galega desde a Idade Media ata a época das Irmandades, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias
- Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias.
- Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos.
- Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.

Contidos

- Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura.
- Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero.
- Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).
- Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo.
- Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
11	Unidade 11	7

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos.	PE	100
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor.		
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos complexos.		
CA3.3 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea e deixar constancia do progreso do itinerario lector e cultural persoal mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea.		
CA3.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar unha interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Compartir a experiencia lectora utilizando un léxico específico.		
CA3.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas.		
CA3.6 - Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nunha exposición oral, un ensaio ou unha presentación multimodal, establecendo vínculos argumentados entre os clásicos da literatura galega e tamén da lusófona, obxecto de lectura guiada e outros textos e manifestacións artísticas clásicas ou contemporáneas, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe, recursos expresivos e valores éticos e estéticos, e explicitando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nun discurso determinado.		
CA3.7 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo.		
CA3.8 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos. - Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación. - Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto. - Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto. - Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. - Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e res-pectuosa coa

Contidos

- propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Lectura autónoma de obras relevantes contemporáneas de autoras e autores, da literatura galega e tamén do ámbito lusófono, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias.
- Selección das obras coa axuda de recomendacións especializadas.
- Participación activa no circuito literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais.
- Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuitos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. O debate sobre o canon literario.
- Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e atendendo a aspectos temáticos, xénero e subxénero, elementos da estrutura e o estilo e valores éticos e estéticos das obras.
- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade e outras manifestacións literarias ou artísticas.
- Recomendación das lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais para o fomento da lectura.
- Lectura guiada de clásicos da literatura galega desde a Idade Media ata a época das Irmandades, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias
- Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias.
- Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos.
- Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.
- Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura.
- Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero.
- Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico. - Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta). - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo. - Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo. - Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
12	Unidade 12	7

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais complexos.		
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA3.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante.	PE	100
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos complexos.		
CA3.3 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea e deixar constancia do progreso do itinerario lector e cultural persoal mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar unha interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Compartir a experiencia lectora utilizando un léxico específico.		
CA3.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas.		
CA3.6 - Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nunha exposición oral, un ensaio ou unha presentación multimodal, establecendo vínculos argumentados entre os clásicos da literatura galega e tamén da lusófona e obxecto de lectura guiada e outros textos e manifestacións artísticas clásicas ou contemporáneas, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe, recursos expresivos e valores éticos e estéticos, e explicitando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nun discurso determinado.		
CA3.7 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo.		
CA3.8 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos. - Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación. - Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais. - Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto. - Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto. - Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. - Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol. - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos. - Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación. - Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto. - Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.

Contidos

- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Lectura autónoma de obras relevantes contemporáneas de autoras e autores, da literatura galega e tamén do ámbito lusófono, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias.
- Selección das obras coa axuda de recomendacións especializadas.
- Participación activa no circuito literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais.
- Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuitos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. O debate sobre o canon literario.
- Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e atendendo a aspectos temáticos, xénero e subxénero, elementos da estrutura e o estilo e valores éticos e estéticos das obras.
- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade e outras manifestacións literarias ou artísticas.
- Recomendación das lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais para o fomento da lectura.
- Lectura guiada de clásicos da literatura galega desde a Idade Media ata a época das Irmandades, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias
- Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias.
- Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos.
- Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.
- Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura.
- Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero.
- Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).
- Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo.
- Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
13	Unidade 13	7

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais complexos.	PE	100
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA3.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos.		
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos complexos.		
CA3.3 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea e deixar constancia do progreso do itinerario lector e cultural persoal mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea.		
CA3.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar unha interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Compartir a experiencia lectora utilizando un léxico específico.		
CA3.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.6 - Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nunha exposición oral, un ensaio ou unha presentación multimodal, establecendo vínculos argumentados entre os clásicos da literatura galega e tamén da lusófona; obxecto de lectura guiada e outros textos e manifestacións artísticas clásicas ou contemporáneas, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe, recursos expresivos e valores éticos e estéticos, e explicitando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nun discurso determinado.		
CA3.7 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo.		
CA3.8 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
- Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.

Contidos

- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación.
- Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Lectura autónoma de obras relevantes contemporáneas de autoras e autores, da literatura galega e tamén do ámbito lusófono, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias.
- Selección das obras coa axuda de recomendacións especializadas.
- Participación activa no circuito literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais.
- Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuitos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. O debate sobre o canon literario.
- Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e atendendo a aspectos temáticos, xénero e subxénero, elementos da estrutura e o estilo e valores éticos e estéticos das obras.

Contidos

- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade e outras manifestacións literarias ou artísticas.
- Recomendación das lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais para o fomento da lectura.
- Lectura guiada de clásicos da literatura galega desde a Idade Media ata a época das Irmandades, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias
- Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias.
- Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos.
- Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.
- Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura.
- Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero.
- Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).
- Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo.
- Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
14	Unidade 14	7

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais complexos propios de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas.	PE	88
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais complexos.		
CA2.3 - Realizar exposicións e argumentacións orais formais con diferente grao de planificación sobre temas de interese científico e cultural e de relevancia académica e social, axustándose ás convencións propias de cada xénero discursivo con fluidez, rigor, coherencia, cohesión e o rexistro adecuado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar exposicións e argumentacións orais formais.		
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.5 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA2.7 - Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado sobre temas curriculares ou de interese social e cultural, precedidos dun proceso de planificación que atenda á situación comunicativa, destinatario, propósito e canle de redacción e revisión de borradores de maneira individual ou entre iguais, ou mediante outros instrumentos de consulta.	Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado.		
CA2.8 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.9 - Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma, en diferentes soportes, sobre temas curriculares de interese cultural que impliquen localizar, seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura; organizala e integrala en esquemas propios; e reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectuoso coa propiedade intelectual.	Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma.		
CA2.10 - Avaliar a veracidade de noticias e informacións, con especial atención ás redes sociais e outros contornos dixitais, seguindo pautas de análise, contraste e verificación, facendo uso da ferramenta adecuada e mantendo unha actitude crítica fronte ás posibles desviacións da información.	Avaliar a veracidade da información.		
CA3.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor.		
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos complexos.		
CA3.3 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea e deixar constancia do progreso do itinerario lector e cultural persoal mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea.		
CA3.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar unha interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Compartir a experiencia lectora utilizando un léxico específico.		
CA3.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.6 - Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nunha exposición oral, un ensaio ou unha presentación multimodal, establecendo vínculos argumentados entre os clásicos da literatura galega e tamén da lusófona; obxecto de lectura guiada e outros textos e manifestacións artísticas clásicas ou contemporáneas, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe, recursos expresivos e valores éticos e estéticos, e explicitando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nun discurso determinado.		
CA3.7 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA3.8 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.	TI	12
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.

Contidos

- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación.
- Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Lectura autónoma de obras relevantes contemporáneas de autoras e autores, da literatura galega e tamén do ámbito lusófono, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias.
- Selección das obras coa axuda de recomendacións especializadas.
- Participación activa no circuito literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais.
- Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuitos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. O debate sobre o canon literario.
- Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e atendendo a aspectos temáticos, xénero e subxénero, elementos da estrutura e o estilo e valores éticos e estéticos das obras.

Contidos

- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade e outras manifestacións literarias ou artísticas.
- Recomendación das lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais para o fomento da lectura.
- Lectura guiada de clásicos da literatura galega desde a Idade Media ata a época das Irmandades, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias
- Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias.
- Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos.
- Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.
- Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura.
- Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero.
- Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).
- Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo.
- Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
15	Unidade 15	7

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais complexos propios de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor.	PE	100
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais complexos.		
CA2.3 - Realizar exposicións e argumentacións orais formais con diferente grao de planificación sobre temas de interese científico e cultural e de relevancia académica e social, axustándose ás convencións propias de cada xénero discursivo con fluidez, rigor, coherencia, cohesión e o rexistro adecuado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar exposicións e argumentacións orais formais.		
CA2.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais.		
CA2.5 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor.		
CA2.6 - Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar criticamente a forma e o contido de textos complexos.		
CA2.7 - Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado sobre temas curriculares ou de interese social e cultural, precedidos dun proceso de planificación que atenda á situación comunicativa, destinatario, propósito e canle de redacción e revisión de borradores de maneira individual ou entre iguais, ou mediante outros instrumentos de consulta.	Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado.		
CA2.8 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.9 - Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma, en diferentes soportes, sobre temas curriculares de interese cultural que impliquen localizar, seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura; organizala e integrala en esquemas propios; e reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectuoso coa propiedade intelectual.	Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma.		
CA2.10 - Avaliar a veracidade de noticias e informacións, con especial atención ás redes sociais e outros contornos dixitais, seguindo pautas de análise, contraste e verificación, facendo uso da ferramenta adecuada e mantendo unha actitude crítica fronte ás posibles desviacións da información.	Avaliar a veracidade da información.		
CA3.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor.		
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos complexos.		
CA3.3 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea e deixar constancia do progreso do itinerario lector e cultural persoal mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura clásica e contemporánea.		
CA3.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar unha interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Compartir a experiencia lectora utilizando un léxico específico.		
CA3.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas.		

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.6 - Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nunha exposición oral, un ensaio ou unha presentación multimodal, establecendo vínculos argumentados entre os clásicos da literatura galega e tamén da lusófona; obxecto de lectura guiada e outros textos e manifestacións artísticas clásicas ou contemporáneas, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe, recursos expresivos e valores éticos e estéticos, e explicitando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nun discurso determinado.		
CA3.7 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo.		
CA3.8 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e emendar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora.		
CA4.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas en soporte analóxico e dixital.	Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
- Compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.

Contidos

- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión, produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e os medios de comunicación.
- Procesos de comprensión, produción e análise crítica de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e contido do texto.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade e das súas formas de expresión nos textos.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión do texto, con especial atención á valoración e ao uso dos tempos verbais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Os signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.
- Lectura autónoma de obras relevantes contemporáneas de autoras e autores, da literatura galega e tamén do ámbito lusófono, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias.
- Selección das obras coa axuda de recomendacións especializadas.
- Participación activa no circuito literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais.
- Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuitos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. O debate sobre o canon literario.
- Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e atendendo a aspectos temáticos, xénero e subxénero, elementos da estrutura e o estilo e valores éticos e estéticos das obras.

Contidos

- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade e outras manifestacións literarias ou artísticas.
- Recomendación das lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais para o fomento da lectura.
- Lectura guiada de clásicos da literatura galega desde a Idade Media ata a época das Irmandades, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias
- Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias.
- Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos.
- Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.
- Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura.
- Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero.
- Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita, atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico.
- Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta).
- Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo.
- Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta, en soporte analóxico e dixital, para obter información gramatical de carácter xeral.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Como principio metodolóxico xeral, dende a área de Lingua Galega e Literatura prestaráselle especial atención á diversidade, utilizando métodos que teñan en conta os distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, a procedencia lingüística do alumnado e o seu contexto sociolingüístico.

A organización de cada curso en unidades permite que os contidos ligados ás distintas aprendizaxes se concreten na comprensión e produción de distintos tipos e subtipos de textos. Isto realizarase de tal xeito que se favoreza que o alumnado acceda a distintos niveis de complexidade atendendo á súa madurez e ao seu desenvolvemento e ritmo de aprendizaxe.

O profesorado realizará unha atención personalizada en función das necesidades de cadaquén. Tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe, habilitaranse aqueles mecanismos de reforzo que cumpra pór en práctica para paliar as carencias detectadas.

Utilizarase unha metodoloxía activa e participativa que reforce as competencias orais e que favoreza tanto o traballo individual como en grupo do alumnado.

Procurarase o traballo en equipo do profesorado co obxecto de proporcionar un enfoque multidisciplinar do proceso

educativo. Este principio metodolóxico conseguirase fundamentalmente na selección das lecturas recomendadas ao alumnado, no uso das tecnoloxías de información e comunicación, na participación en proxectos multidisciplinares e en distintas actividades extraescolares e complementarias que faciliten a interacción entre os diversos departamentos didácticos.

Promoverase a reflexión metacomunicativa e metalingüística a través do contraste entre as linguas que se imparten no centro tomando como base o Proxecto lingüístico. Potenciarase unha educación plurilingüe e intercultural que lle permita ao alumnado o uso integral do repertorio lingüístico, discursivo e intercultural que posúe e que vai adquirindo ao longo das súas diversas experiencias lingüísticas dentro e fóra do ámbito educativo. Así mesmo, e tendo en conta a notoria fractura de lingua inicial e de competencia lingüística que existe entre uns alumnos e outros, fomentarase a participación do alumnado nas actividades desenvolvidas desde o Equipo de Dinamización Lingüística do centro e a súa colaboración no proceso de normalización lingüística.

Prestarase especial atención á adquisición e ao desenvolvemento das competencias, facendo especial fincapé na correcta expresión oral e escrita.

Fomentarase o pracer por ler a través da lectura en voz alta de textos seleccionados, da proposta de libros de lectura obrigada e voluntaria de acordo co nivel educativo, cos gustos e preferencias do alumnado, e da lectura colectiva en actividades tanto de aula como complementarias en coordinación con outros departamentos e de acordo co Proxecto lector.

Deseñaranse actividades que permitan a adquisición de máis dunha competencia ao mesmo tempo. Así, nas exposicións orais propostas ao alumnado que se realizarán ao longo do curso poderanse desenvolver practicamente todas as competencias clave: a competencia dixital, a comunicación lingüística, o sentido de iniciativa e espírito crítico.

Fomentarse o uso das TIC para resolver actividades, realizar traballos ou presentacións, ampliar ou complementar a información ofrecida nos recursos didácticos tradicionais.

Propiciarase un clima adecuado e amigable que favoreza o traballo reflexivo individual pero tamén o colectivo e as relacións de acompañamento entre o alumnado.

As exposicións do profesorado utilizarán diferentes soportes (libros de texto, dixitais, recursos audiovisuais), e espazos do centro (biblioteca, polo creativo, aula de informática...).

Farase fincapé en que o alumnado adquiera hábitos de traballo constante: realización das actividades propostas, repaso dos contidos explicados, organización e realización de actividades no caderno de clase, utilización habitual de fontes de consulta etc.

Potenciarase que o alumnado utilice diversas fontes de consulta: libros de texto, dicionarios, uso da biblioteca, información dixital, en rede, medios de comunicación de masas etc.

Buscarase impulsar o traballo por proxectos como ferramenta para unha colaboración interdisciplinar e interdepartamental, favorecendo deste xeito o tratamento integrado das linguas.

Ao longo do curso realizarase un repaso continuado dos contidos que xa se foron impartindo; posto que a utilización correcta da lingua, tanto na súa parte oral como escrita, require un proceso de aprendizaxe continuo.

O TRATAMENTO INTEGRADO DAS LINGUAS

Dando cumprimento ao Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, e atendendo ao seu artigo 11, punto 10, segundo o cal "Os centros docentes impartirán de xeito integrado o currículo de todas as linguas da súa oferta educativa, co fin de favorecer que todos os coñecementos e as experiencias lingüísticas do alumnado contribúan ao desenvolvemento da súa competencia comunicativa plurilingüe. No proxecto lingüístico do centro concretaranse as medidas tomadas para a impartición do currículo integrado das linguas. Estas medidas incluírán, polo menos, acordos sobre criterios metodolóxicos básicos de actuación en todas as linguas, acordos sobre a terminoloxía que se vaia empregar, e o tratamento que se lles dará aos contidos, aos criterios de avaliación e aos estándares de aprendizaxe similares en cada materia lingüística, de xeito que se evite a repetición dos aspectos comúns á aprendizaxe de calquera lingua."

Este departamento establecerá dúas liñas de actuación:

a) Promoverase a coordinación co departamento de Lingua Castelá e Literatura, concretándose do seguinte xeito a partir dos acordos acadados no Proxecto lingüístico:

- Mínimos esixibles semellantes para unha avaliación positiva da materia.

- Pautas para a realización de distintas probas (ex. probas orais, probas de lectura, exposicións, entrega de traballos...).

- Establecemento dunhas rúbricas semellantes para a avaliación e corrección de probas orais e escritas.
- As pautas de presentación de traballos escritos serán as mesmas (véxase criterios de cualificación).
- A análise morfolóxica e da estrutura das palabras utilizará a terminoloxía de Lexemas e Morfemas; diferenciando entre morfemas derivativos e flexivos, prefixos e sufixos.
- A análise sintáctica seguirá a corrente estrutural-funcionalista, e intentará na medida do posible, utilizar a mesma terminoloxía no tocante ás funcións sintácticas tanto da frase como da cláusula.
- No tocante á frase, poderá utilizarse a expresión sintagma se así aparece nos materiais didácticos utilizados.
- Establecerase a diferenza entre cláusula e oración.

Asemade, e coa finalidade de evitar a repetición de contidos, o profesorado de ambos departamentos coordinarase, na medida do posible, no reparto e impartición dos seguintes contidos:

- As propiedades textuais: adecuación, coherencia, cohesión, gramaticalidade e presentación.
- Tipoloxía textual: textos descritivos, explicativos, argumentativos, instrutivos, publicitarios etc.
- Textos da vida cotiá: currículos, cartas formais, textos xornalísticos, instancias etc.
- Principais funcións oracionais.
- Comentarios literarios: poético, narrativo e teatral.

b) Participación durante o curso 2023/2024 nun grupo de traballo formado polos departamentos lingüísticos destinado a consensuar un documento que promova un tratamento integrado de todas as linguas que se imparten no centro e que se incluírá no Proxecto Lingüístico.

MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

O sistema de ensino-aprendizase é híbrido desde o comezo de curso: combínase presencialidade con traballo na aula virtual, na que todo o alumnado deste curso está matriculado desde a primeira semana lectiva.

LIBRO DE TEXTO. O material didáctico de referencia é o libro de Lingua Galega e Literatura de Baía Edicións (2022). Este material completarase con contidos de creación propia (fichas de traballo, actividades interactivas, presentacións, material audiovisual da Rede, páxinas web, documentos de actualidade, obras literarias...) que estarán sempre dispoñibles na Aula Virtual do centro.

MATERIAL DE AULA. Ademais, o alumnado disporá dun caderno ou folios cun clasificador como do material de traballo que precise para a realización das tarefas. Ademais dos recursos dispoñibles na rede, utilizarase na aula os dicionarios de lingua galega que se precisen.

TIC. Todas as aulas están dotadas de canón e conexión a internet, polo que su utilizarán por parte do profesorado as tecnoloxías da información e comunicación: acceso a internet, presentacións, vídeos, audicións, páxinas web, dicionarios e vocabularios en liña, bibliotecas virtuais, fichas interactivas. Ademais, o alumnado poderá ter acceso de xeito regular á aula de informática para o desenvolvemento das competencias dixitais.

LECTURA. O alumnado tamén terá acceso, a través da biblioteca escolar e da biblioteca virtual, ás obras que se estipulen como de lectura obrigada ou voluntaria para cada trimestre.

RECURSOS DO CENTRO. Fóra da aula o alumnado tamén terá que realizar uso da biblioteca, utilizar e manexar enciclopedias, buscar información na Internet e introducir no seu método de traballo e de adquisición de coñecemento as TIC cando se lles propoña realizar algún traballo individual e colectivo. Ademais dispónse de material audiovisual que se pode utilizar nalgúns unidades concretas, así coma de fotocopias como material de reforzo e ampliación.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Libro de texto: Baía
Aula virtual

Caderno de traballo na aula
Aula de referencia
Aula de informática
Biblioteca María Mariño
Lecturas de referencia

Libro de texto de Baía Edicións S.L. (EAN 9788499954004). 391 páx.

AULA VIRTUAL

<https://www.edu.xunta.gal/centros/iesvirxedomar/aulavirtual/login>

A Aula virtual do IES Virxe do Mar é o recurso de referencia para a aprendizaxe nesta materia. Nela están volcada a referencia aos contidos e boa parte das actividades que realiza o alumnado. A aula virtual é tamén o repositorio da actividade de aula para todo o alumnado que se ausenta nalgunha sesión. Nela distribúese todo o traballo desenvolvido en cada unidade co fin de facilitarlle ao alumnado o coñecemento da estrutura da materia. Así mesmo, inclúese un apartado inicial no que se recollen os documentos de traballo para todo o curso escolar, incluídas as rúbricas da avaliación dos distintos bloques de contidos. Secundariamente, a aula virtual proporciona a canle de comunicación co alumnado a través do servizo de mensaxería.

CADERNO DE TRABALLO NA AULA

O alumnado debe dispor dun caderno ou folios cun clasificador como material de clase, bolígrafo, lapis e goma. Este caderno será revisado periodicamente para a comprobación das aprendizaxes adquiridas polo alumnado.

AULA DE REFERENCIA

Alén dos recursos dixitais, utilizarase na aula o dicionario de lingua galega, por iso se dotou cada aula cun dicionario en lingua galega, e tamén se utilizarán, nalgunhas ocasións, dicionarios de sinónimos, dicionarios de dúbidas, dicionarios de galego-castelán e castelán-galego e a bibliografía necesaria en cada caso. Ademais, en cada aula dispónse dun taboleiro de comunicacións onde se recollen os materiais de referencia da materia (lecturas elixidas polo alumnado, criterios de avaliación da materia, rúbricas, traballos elixidos para as exposicións orais, datas dos exames, convocatorias de concursos en lingua galega etc.). Todas as aulas están dotadas de equipo informático, canón e conexión a internet, polo que o profesorado empregará estes recursos para favorecer o traballo de aula.

AULA DE INFORMÁTICA

Co uso da aula de informática un día á semana, o alumnado terá acceso a ferramentas dixitais para a construción discursiva e para a procura de información na rede. As competencias dixitais traballaranse fundamentalmente a través deste recurso co fin de procurar o aproveitamento educativo das ferramentas dixitais (correctores lingüísticos, dicionarios de referencia, fontes de información etc.).

BIBLIOTECA MARÍA MARIÑO

A biblioteca do centro é un recurso de referencia para o alumnado. Todas as lecturas propostas (obrigatorias e voluntarias) están dispoñibles para consulta e préstamo na biblioteca. Ao longo do curso infórmase ao alumnado das novidades en lingua galega en que se incorporan aos fondos da biblioteca.

LECTURAS DE REFERENCIA

As lecturas seleccionadas para a realización da lectura obrigatoria son seleccionadas pola docente da materia. Con todo, poderase ter en conta o alumnado cando presente algunha obxección xustificada á obra (ex. xa a leu, espértalle un trauma non resolto...).

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Este proceso permite identificar as dificultades do alumnado, así como as súas necesidades de atención educativa na materia. Para isto utilizaremos diversos instrumentos:

- a) Informes de avaliación individualizados do curso anterior (2022/23) achegados polo Departamento de Orientación.
- b) Detección das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2022/23 así como a súa correspondencia coa falta do desenvolvemento das competencias clave.
- c) Coñecemento personalizado do alumnado e da súa situación socioemocional co fin de tomar as decisións de actuación no departamento didáctico por parte do profesorado que o conforma.
- d) Probas diagnósticas. A comezo de curso realizaranse diversas probas para comprobar o punto de partida de cada alumno/a en relación contidos ou as aprendizaxes sobre as que se asenta o currículo nos distintos niveis. Terán carácter competencial e integrarán os catro bloques de contidos que vertebran o currículo desta materia ("As linguas e os seus falantes", "Comunicación", "Educación literaria" e "Reflexión sobre a lingua"), sempre cun enfoque comunicativo. Nelas pedirase a resolución de diferentes tarefas, que se afrontarán coa metodoloxía e recursos que o profesorado estime oportunos: soporte dixital ou papel, lectura en voz alta, exposición oral individual ao en grupo... de xeito que estas se resolvan en sesións diferentes e con metodoloxías diversas. Esta avaliación inicial servirá para detectar fortalezas e debilidades do alumnado en relación a cada bloque de contidos e, así mesmo, tomar decisións sobre a pertinencia de aplicar determinados procedementos de reforzo en competencia lingüística ou adaptación curricular, se for o caso.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Proba escrita	50	100	100	55	100	0	0	0	100	100
Táboa de indicadores	50	0	0	45	0	100	100	100	0	0

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14	UD 15	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	8	8	8	8	8	100
Proba escrita	100	100	100	88	100	75
Táboa de indicadores	0	0	0	12	0	25

Criterios de cualificación:

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

O profesorado deste departamento utilizará en cada avaliación os seguintes instrumentos e técnicas de avaliación:

- 1.1. Observación na aula (técnica) e realización de tarefas: centrarase na observación continuada do traballo e participación do alumnado nas actividades de aula ou daquelas encomendadas para realizar fóra dela, relacionadas

cos catro bloques nos que se estrutura a materia. Esta observación materializarase nunha folla rexistro (en papel ou dixital) do profesorado.

1.2. Probas orais: servirán de marcadores das destrezas máis relacionadas coas competencias lingüísticas activas. Incidirase na necesidade de que o alumnado teña modelos de fala adecuados e poida pór en práctica a súa lingua dentro da aula en contextos formais e informais desde o respecto, a tolerancia, a promoción dos valores éticos e democráticos e máis do rigor científico.

En cada trimestre o alumnado realizará unha exposición oral sobre un tema proposto polo profesorado. Esta terá unha duración aproximada de 5 min. Valorarase positivamente a adecuada utilización de recursos TIC de apoio tales como POWER POINT, PREZI, CANVA, SLIDESHARE... Polo tanto, poderán inserirse fotografías, mapas conceptuais, vídeos, audios, debuxos ou calquera recurso en lingua galega que contribúa a mellorar a exposición. O profesorado proporcionará un guión previo para a súa elaboración e as rúbricas, indicadores de logro ou escala de valoración para a súa cualificación (ver indicadores para a avaliación de producións orais). Á proba oral o alumnado poderá levar esquemas de apoio, pero nunca contidos redactados posto que a exposición é un texto oral planificado, e non unha lectura.

As probas orais terán un peso do 10% da nota de cada avaliación e realizaranse, por regra xeral, na aula. A proba poderá ser gravada en soporte de audio e o alumnado achegará os elementos de apoio á presentación (presentación audiovisual, documentos escritos de apoio etc.) ben en formato físico ou a través da aula virtual.

A proba oral non se superará nos seguintes casos:

- a) cando haxa cambios de código entre galego e castelán.
- b) cando se realice a lectura dun texto no canto dunha exposición oral.
- c) cando a exposición oral non acade o tempo mínimo esixido para ela ou cando se ofrezca unha mostra de lingua claramente insuficiente.

Malia que se trata dunha proba individual, nalgúns casos e por iniciativa do profesorado, poderase realizar a exposición oral en parella. Neste suposto a exposición oral de cada persoa deberá cumprir cos seus tempos de exposición (5 min. cada persoa) e non poderá ser compensada pola outra parte da parella.

Por último, o profesorado determinará en que circunstancias as probas orais se poderán realizar de xeito non presencial atendendo a diversidade do alumnado. De darse circunstancias de forza maior que dificulten a realización da proba oral na clase (ex. enfermidade, dificultades de aprendizaxe etc.) habilitaranse outros mecanismos que se adecúen ás circunstancias do alumnado para poder realizar esta proba.

Recódase, para finalizar, que non se permite a utilización de teléfonos móbiles durante as exposicións orais.

1.3. Probas específicas de lectura, nas que se avaliará a comprensión dunha obra literaria. Establecerase a LECTURA obrigatoria dunha obra literaria (ou dunha selección de textos) por trimestre e sempre validada polo profesorado. Isto significa que o alumnado non se pode examinar da lectura dunha obra elixida libremente e non asignada polo profesorado

O peso da proba de lectura na nota de avaliación é do 10%. Asemade, o alumnado poderá realizar lecturas voluntarias de obras literarias polas que se lle outorgará ata 0,5 puntos por lectura. O total das lecturas voluntarias que se realicen valorarase como máximo ata 1 punto que se sumará á nota final de cada avaliación.

Para a cualificación das probas de lectura o profesorado poderá utilizar os instrumentos que mellor se adapten á proba elixida, ás capacidades do alumnado, ás aprendizaxes adquiridas ata o momento e ás necesidades organizativas dos tempos en que se realice : ficha técnica, diario de lectura, proba oral (coa posibilidade de ser gravada en audio), proba escrita etc.

A avaliación das lecturas procura comprobar non só a realización efectiva da lectura senón tamén a súa comprensión, polo que non se superará esta proba nos seguintes casos:

- cando non se remate a lectura da obra.
- cando a lectura se realice sobre unha versión en castelán.
- cando se aproxime á obra non a través da lectura senón a través dun visionamento relacionado con ela.
- cando non se dean mostras suficientes de ter comprendido a obra.
- cando se realice un plaxio ou unha paráfrase ou explicación insubstancial dos contidos da obra.

1.4. Probas e/ou traballos escritos sobre os contidos impartidos e aprendizaxes traballadas. En todas as probas escritas terase en conta o uso correcto da lingua e o coñecemento da norma estándar. As probas e os traballos escritos presentan diversas modalidades:

- Probas ou traballos escritos que abarcarán unha parte limitada da materia ou dun bloque específico.
- Probas ou traballos escritos que abarcarán varias unidades didácticas e/ou contidos e de varios bloques específicos.
- Producións escritas de diversa tipoloxía e intencionalidade: descrições, narracións, textos expositivos, argumentativos, comentarios literarios, comentarios críticos... Neste tipo de probas o profesorado utilizará un sistema de avaliación por rúbricas ou escalas de valores que respondan á tipoloxía textual de cada produción e que deben conter cando menos uns mínimos avaliábeis (ver indicadores para a avaliación de producións escritas).

1.5. Traballos, actividades ou proxectos de carácter audiovisual propostos polo profesorado nos que se valorará positivamente a utilización de recursos TIC (vídeo, podcast, redes sociais, actividades interactivas, programación...) e

a participación en actividades de dinamización da lingua galega.

A porcentaxe restante da nota (75%) conformarana o resto de PROBAS (exames) ou TRABALLOS en diversos formatos que o profesorado estime oportuno utilizar para avaliar o alumnado. Isto é, as que se refiren aos instrumentos dos apartados 1.4 e 1.5 comentados anteriormente.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

a) As PROBAS ORAIS relativas ao bloque "Comunicación" terán un peso do 10% da nota de cada avaliación e realizaranse, por regra xeral, na aula. Para a cualificación das probas orais o profesorado poderá utilizar unha rúbrica para rexistrar as fortalezas e as debilidades amosadas na expresión oral. A proba será gravada en soporte de audio; se o alumnado emprega algún elemento de soporte como apoio á presentación (presentación audiovisual, documentos escritos de apoio etc.) deberán ser achegados en formato físico ou a través da aula virtual. Non se superará esta proba nos seguintes casos: a) cando haxa cambios de código entre galego e castelán; b) cando se realice a lectura dun texto no canto dunha exposición oral; c) cando a exposición oral non acadе o tempo mínimo esixido para ela ou cando se ofrezca unha mostra de lingua claramente insuficiente. Por regra xeral, o tempo mínimo estimado para a realización da exposición oral é de 5 min. por persoa.

De maneira extraordinaria, poderase realizar a exposición oral en parella; neste caso a exposición oral de cada persoa deberá cumprir cos seus tempos de exposición (5 min. cada persoa) e non poderá ser compensada pola outra parte da parella.

Por último, o profesorado determinará en que circunstancias as probas orais se poderán realizar de xeito non presencial atendendo a diversidade do alumnado. De darse circunstancias de forza maior que dificulten a realización da proba oral na clase (ex. enfermidade, dificultades de aprendizaxe etc.) habilitaranse outros mecanismos que se adecúen ás circunstancias do alumnado para poder realizar esta proba.

b) Establecerase a LECTURA obrigatoria dunha obra literaria (ou dunha selección de textos) por trimestre validada polo profesorado. O seu peso na nota de avaliación é do 10%. Asemade, o alumnado que na nota global da avaliación teña unha puntuación igual ou superior a catro puntos (= ou > 4) poderá realizar lecturas voluntarias de obras literarias polas que se lle outorgará ata 0,5 puntos por lectura; as lecturas voluntarias que se realicen valoraranse como máximo ata 1 punto (isto é, cada lectura voluntaria puntuará ata 0,5). A nota das lecturas voluntarias sumaranse á nota final de cada avaliación. Non se valorará a lectura dunha obra que non fose previamente validada polo profesorado; isto significa que o alumnado non se pode examinar da lectura dunha obra elixida libremente e non asignada polo profesorado. Para a cualificación das probas de lectura o profesorado poderá utilizar os instrumentos que mellor se adapten á proba elixida, ás capacidades do alumnado, ás aprendizaxes adquiridas ata o momento e ás necesidades organizativas dos tempos en que se realice (ex. recreos): ficha técnica, diario de lectura, proba oral (gravada en audio), proba escrita etc. A avaliación das lecturas procura comprobar non só a realización efectiva da lectura senón tamén a súa comprensión, polo que non se superará esta proba nos seguintes casos:

- cando non se realice a lectura
- cando a lectura se realice sobre unha versión en castelán
- cando se aproxime á obra non a través da lectura senón a través dun visionado audiovisual relacionado con ela
- cando non se dean mostras suficientes de ter comprendido a obra
- cando se realice un plaxio ou unha paráfrase ou explicación insubstancial dos contidos da obra.

c) A observación continuada do TRABALLO DE AULA e a participación do alumnado nas distintas actividades terá un peso do 5% da nota da avaliación. O traballo de aula pon en valor a realización das actividades encomendadas para a súa realización na clase, na casa (deberes), a realización de intervencións construtivas na aula, a participación voluntaria na realización das tarefas realizadas na clase, as intervencións que demostren a vontade de traballo cooperativo e de compañeirismo, respecto e acompañamento doutros compañeiros.

d) A porcentaxe restante da nota (75%) conformarana o resto de PROBAS (exames) ou TRABALLOS que o profesorado estime oportuno utilizar para avaliar o alumnado. Para a realización destas probas (exames) e para a entrega de traballos, o profesorado fixará unhas datas que non poderán ser alteradas sen o acordo co profesorado, e sempre de acordo coas normas de funcionamento do centro.

e) O uso de calquera medio fraudulento (copia, plaxio, uso de intelixencias artificiais ou de calquera tecnoloxía que suplante a autoría, ou mesmo roubo e difusión) na realización das distintas probas e tarefas implicará a cualificación destas con cero (0) puntos. Polo tanto, non se valorarán as probas nas que haxa probas de roubo ou indicios suficientes de copia, plaxio ou realización dunha proba ou de parte dela con terceiras persoas. Lémbrese que o alumnado que se atope nestas circunstancias non ten dereito á repetición da proba nesa avaliación.

f) Por tratarse do ensino dunha lingua, cómpre indicar que algúns contidos ou aprendizaxes se avaliarán reiteradamente ao longo das tres avaliacións. É o caso das aprendizaxes relacionadas co bloque de contido "Funcionamento da lingua", serán avaliábeis non só naqueles períodos nos que están temporalizadas ou son impartidas senón tamén nos seguintes; deste xeito entendemos que o coñecemento da lingua é un proceso progresivo e sumativo. Outras aprendizaxes só serán avaliadas segundo consta na temporalización (ex. "Educación literaria").

g) En canto á corrección lingüística, en todas as probas se valorará moi positivamente o uso correcto da lingua e o coñecemento da norma estándar. Penalizaranse os desvíos da norma (incorreccións acentuais, ortográficas, gramaticais, sintácticas, léxicas, de rexistro e de puntuación), a inadecuación da presentación (marxes, uso de tintas non permitidas etc.) e a presentación que impida a comprensión do texto (ex. borranchos, correccións escuras, caligrafía ambigua, letra ilexible etc.). Aplicaranse as seguintes medidas correctoras: en 1º de bacharelato poderase descontar ata un máximo de dous (2) puntos por incorrección lingüística segundo o seguinte baremo:

- Faltas moi graves: desconto de 0'2 puntos/erro. Inclúense aquí solucións alleas ao estándar no nivel ortográfico (ex. grafemas *y, *k, *j, *w), morfolóxico (ex. uso de tempos compostos, colocación incorrecta dos pronomes átonos, ausencia do artigo co posesivo etc.), sintáctico (ex. os anacolutos) e de nomenclatura (ex. a castelanización dos nomes de lugar). Cada erro cometido producirá un desconto.

- Faltas graves: desconto de 0'1 puntos/erro. Inclúense aquí desviacións da norma (ex. castelanismos léxicos ou semánticos, incorrecta acentuación diacrítica etc.). Cada erro cometido producirá un desconto.

- Faltas leves: desconto 0'05 puntos/erro. Inclúense aquí solucións ortográficas contrarias ao estándar vixente (b/v, h/0, s/x, maiúsculas/minúsculas, n/ñ), acentuación non diacrítica, contraccións, etc. Cada dous erros deste tipo descontan, polo tanto, unha décima (0,1). No caso das faltas leves, unha palabra escrita incorrectamente de forma reiterada só se contabilizará unha vez.

Estes criterios axustaranse no caso do alumnado que presente dificultades específicas de aprendizaxe (DEA).

h) En canto ao material escolar, o alumnado ten a obriga de asistir á clase co material necesario (libro de texto, caderno ou arquivador, material proporcionado polo profesorado...). Recórdase ademais que este aspecto está tipificado nas Normas de Organización e Funcionamento do centro como unha falta de orde leve (páx.49). O incumprimento neste apartado penalizarase co desconto no apartado a) Observación do traballo na aula, cuxo peso é do 5% na nota de avaliación.

i) En canto á actitude do alumnado, presuponse que este debe ter unha actitude de respecto cara ao labor do profesorado e cara ao dereito á aprendizaxe dos demais compañeiros e compañeiras. De non manterse unha actitude que permita o traballo do grupo, producíranse chamadas de atención e amoestacións por parte do profesorado co fin de advertir e reprender as condutas disruptivas segundo a tipificación establecida como condutas contrarias á convivencia, tal e como se recolle nas Normas de Organización e Funcionamento do noso centro educativo. Lémbrese neste apartado que a non realización das tarefas encomendadas polo profesorado, dentro e fóra da aula, penalizarase tamén co desconto no apartado "Observación do traballo na aula", cuxo peso é do 5% na nota de avaliación.

1ª, 2ª e 3ª AVALIACIÓN

A nota global de cada avaliación será a suma das cualificacións obtidas polo alumnado a través dos diversos de instrumentos de avaliación utilizados polo profesorado. Aquel alumnado que teña unha cualificación igual ou superior a cinco (5) puntos aprobará a avaliación. Redondearase ao enteiro superior naqueles decimais iguais ou superiores a 5 (exemplo: 5,5 redondearase a 6).

O alumnado poderá realizar traballos, exposicións ou lecturas voluntarias propostos polo profesorado para subir nota, sempre e cando se presentase a todas as probas avaliábeis realizadas durante o trimestre e non deixase ningunha delas sen realizar ou en branco. Por cada traballo/exposición/lectura voluntaria outorgarase ata 0'5 puntos, permitiéndose realizar varios traballos/exposicións/lecturas voluntarias ata un máximo de un (1) punto que se sumará á nota final de cada avaliación. No caso de que o profesorado propoña a elaboración de traballos voluntarios, estes poderán subir ata 0'5 ou 1 punto, dependendo das súas características e do criterio do profesorado.

PRAZOS

O profesorado fixará as datas nas que se realizarán as probas orais, as probas escritas (exames), a entrega de traballos, a realización das probas de lectura e a realización de tarefas para a súa realización na casa. Estas datas poden ser acordadas co alumnado. O incumprimento dos prazos de entrega suporá a rebaixa no 50% da nota asignada previamente a esa tarefa (se a houber). A non asistencia do alumnado a unha proba debe ser acreditada documentalmente a través do xustificante médico ou doutro que corresponda e que xustifique debidamente a ausencia; se a ausencia é coñecida con antelación polo alumnado, deberá comunicarllo ao profesorado o máis axiña posible para acordar unha nova data.

A proposta de cambio da data de realización dunha proba ou dun prazo de entrega poderá ser atendido se se cumpren as seguintes condicións: a) que o acepte o profesorado afectado; b) que sexa aprobado por unanimidade polo grupo afectado por ese cambio, de acordo coas normas de funcionamento do centro.

A AVALIACIÓN FINAL (ORDINARIA)

A nota da avaliación final será a media ponderada das notas das tres avaliacións: 1ª avaliación (30%), 2ª avaliación (30%) e 3ª avaliación (40%). Para o cómputo da nota final tomaranse como referencia as cualificacións reais obtidas en cada avaliación polo alumnado, e non o redondeo que figura no boletín de notas. Aquel alumnado que acade unha

nota igual ou superior a 5 puntos terá a materia aprobada. Aqueles que non cheguen aos cinco (5) puntos presentaranse a unha proba final de recuperación de toda a materia, que se realizará antes da data establecida para a sesión da 3ª avaliación. Para a cualificación final de xuño, redondearase ao enteiro superior naqueles decimais iguais ou superiores a 5 (exemplo: 5,5 redondearase a 6).

Con independencia do anterior, o profesorado poderá habilitar ao longo do curso unha serie de medidas e actividades encamiñadas a recuperar, de maneira progresiva, contidos, aprendizaxes ou competencias non superadas nalgunha das avaliacións.

PROBA EXTRAORDINARIA (XUÑO)

O alumnado que non aprobe a avaliación final de xuño ten a oportunidade de presentarse á proba extraordinaria de xuño (só aplicable no bacharelato). As datas destas probas veñen establecidas pola Dirección do centro e son inapelables, polo que a non concorrencia á proba considérase un "non presentado". A proba final de xuño consistirá exclusivamente nunha proba escrita.

OUTROS ASPECTOS QUE CÓMPRE LEMBRAR

2.1. Non asistencia aos exames (probas escritas ou orais)

Aquel alumnado que non asista á clase nas datas que estean fixadas para a realización de probas deberá proceder do seguinte xeito:

- Se a ausencia é coñecida con antelación, deberá comunicarllo ao profesorado o máis axiña posible para acordar unha nova data.
- Cómpre xustificar a súa ausencia de acordo co establecido nas Normas de Organización e Funcionamento do centro.
- Cómpre poñerse en contacto co profesorado para fixar unha nova data nun período non superior a cinco días dende a súa incorporación ao centro. De non facelo, entenderase que desiste do seu dereito a ser avaliado.

2.2. Prazos e entrega de traballos

O incumprimento dos prazos de entrega suporá a rebaixa no 50% da nota asignada previamente a esa tarefa (se a houber). O atraso na entrega desas tarefas non poderá ser superior a 5 días. Superado este período cualificarase como Non entregado.

2.3. Cambio de datas de realización de probas/exames

A proposta de cambio da data de realización dunha proba ou dun prazo de entrega poderá ser atendido se se cumpren as seguintes condicións:

- a) que o acepte o profesorado da materia e aqueloutro que poida verse afectado
- b) que sexa aprobado por unanimidade polo grupo afectado por ese cambio.
- c) que se realice de acordo coas normas de funcionamento do centro.

2.4. Copia, plaxio e usos indebidos

O uso de calquera medio fraudulento (copia, plaxio, uso de intelixencias artificiais ou de calquera tecnoloxía que suplante a autoría, ou mesmo roubo e difusión) na realización das distintas probas e tarefas implicará a cualificación destas con cero (0) puntos. Polo tanto, non se valorarán as probas nas que haxa probas de roubo ou indicios suficientes de copia, plaxio ou realización dunha proba ou de parte dela con terceiras persoas. Lémbrese que o alumnado que se atope nestas circunstancias non ten dereito á repetición da proba nesa avaliación.

2.5. Outros. Por tratarse do ensino dunha lingua, cómpre indicar que algúns contidos ou aprendizaxes se avaliarán reiteradamente ao longo das tres avaliacións. É o caso das aprendizaxes relacionadas co bloque de contido "Funcionamento da lingua", serán avaliábeis non só naqueles períodos nos que están temporalizadas ou son impartidas senón tamén nos seguintes; deste xeito entendemos que o coñecemento da lingua é un proceso progresivo e sumativo. Outras aprendizaxes só serán avaliadas segundo consta na temporalización (ex. "Educación literaria").

Criterios de recuperación:

Aqueles que non cheguen aos cinco (5) puntos presentaranse a unha proba final de recuperación de toda a materia, que se realizará no mes de xuño de 2023.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Neste curso escolar (1º de bach) non procede este apartado posto que o alumnado promociona desde a ESO.

5.4. Procedemento para acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias

Non aplica.

6. Medidas de atención á diversidade

No bacharelato propónse o desenvolvemento integral de alumnado tanto a nivel intelectual coma de relación interpersoal en continuidade coa etapa anterior. O seu carácter non-obrigatorio dótao dun principio comprensivo e diversificado que garanta a igualdade de oportunidades educativas a todos os alumnos/as. As medidas de atención á diversidade irán orientadas a responder ás necesidades educativas concretas do alumnado e á consecución das competencias clave e dos estándares de aprendizaxe da etapa. Para isto, a principios do mes de setembro, o noso centro organiza a agrupación do alumnado tendo en conta o anterior e as necesidades educativas dos alumnos e alumnas matriculados no centro e os recursos dos que se dispón, establecendo agrupamentos, desdobramentos, apoios, reforzos e adaptacións. As medidas de atención á diversidade que adopte o centro formarán parte do noso proxecto educativo, de conformidade co que establece o artigo 121.2 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, o decreto 229/2011 e a orde do 8 de setembro de 2021 de atención á diversidade. Coa información obtida cos instrumentos utilizados na avaliación inicial (véxase apartados 2.3.1.), e xunto co asesoramento do Departamento de Orientación poderanse adoptar as seguintes medidas individuais:

a.1. SÓ ESO. Reforzo educativo en Lingua Galega ao alumnado de 2º de ESO exento de 2ª Lingua estranxeira (Francés) O profesorado que imparta Reforzo Educativo neste nivel, traballará principalmente a Competencia Lingüística do alumnado tanto oralmente como por escrito. Centrarase en actividades de lecto-escritura e comprensión de textos de diferente tipoloxía. Dado que neste curso a impartición do reforzo recae neste departamento, estableceranse unha serie de medidas de coordinación entre o profesorado do grupo de referencia e o que imparte o reforzo.

a.2. Reforzo dos elementos curriculares. Esta medida aplicaráselles a aqueles alumnos e alumnas que polas súas características persoais manifesten un ritmo de aprendizaxe máis lento ou algunha dificultade na adquisición das competencias clave. Será na avaliación inicial onde se propoña este tipo de reforzo e constará nas cualificacións trimestrais e de avaliación final do alumnado.

a.3. Adaptación dos tempos, instrumentos e procedementos de avaliación. Prestarase especial atención ao alumnado con dificultades específicas de aprendizaxe (DEA), tales como disgrafía, disortografía, TDAH etc. As probas que se lles propoñan terán unha disposición visual máis atractiva e clara (letra máis grande, grosa, subliñados, tipografías diferentes...), existirá maior flexibilización nas actividades de ortografía, poderanse substituír exercicios escritos por orais ou proporcionar máis tempo para a súa realización.

a.4. Adaptacións curriculares. Estas aplicaráselles a aqueles alumnos e alumnas con necesidades educativas especiais que, tendo xa adaptacións no curso anterior e oído Departamento de Orientación, estímase oportuno que continúen con elas. Asemade, realizaranse adaptacións novas a aquel alumnado que o necesite; baixo a supervisión e o asesoramento do Departamento de Orientación. A proposta curricular de cada unha delas realizarase buscando o máximo desenvolvemento das competencias clave de acordo coas posibilidades de cada alumno/a. A súa avaliación e promoción tomarán como referencia os obxectivos e criterios de avaliación fixados nas mesmas. Esta medida constará nas cualificacións trimestrais e na avaliación final do alumnado.

a.5. No tocante ao alumnado con graves carencias de competencia en lingua galega derivadas da súa procedencia allea á Comunidade Autónoma Galega, aplicarase o establecido no artigo 18 do Decreto 79/2010: "o alumnado que se incorpore ao sistema educativo de Galicia en educación secundaria obrigatoria poderá obter unha exención temporal da cualificación das probas de avaliación da materia de lingua galega durante un máximo de dous cursos escolares". Asemade, o alumnado terá que asistir ás aulas como medio de integración lingüística e coa finalidade de que co seu esforzo persoal, con materiais didácticos específicos e cunha axuda continua por parte do profesorado poida ter, ao remate do prazo de exención, un dominio adecuado da lingua galega. O incumprimento por parte do alumnado do

establecido no punto anterior determinará, logo dos informes pertinentes e oído o interesado e, se é o caso, pais, nais, titores/as ou representantes legais do alumno/a, a revogación da exención. Tendo en conta o anterior trataremos de aportar material opcional aos alumnos estranxeiros e doutras comunidades que se incorporen de novo este ano escolar e aplicaranse as medidas de diversidade oportunas que se consideren necesarias en cada caso consensuadas co Departamento de lingua galega e literatura, Dirección do Centro e Departamento de Orientación).

a.6. Programas de enriquecemento curricular. Destinados ao alumnado que presente altas capacidades intelectuais. Con eles tentarase dar resposta ás inquietudes, potencialidades e interese por aprender que manifeste este alumnado e manter o seu nivel de motivación.

a.7. SÓ ESO. Plan de reforzo para alumnado da ESO que promocióne con materias sen superar, que terá como referentes os obxectivos da materia e a súa contribución á adquisición das competencias clave e que se adaptará ás particularidades de cada alumno. Nel constará o currículo a desenvolver, criterios de avaliación e cualificación, tarefas a realizar coa súa correspondente temporalización e os recursos necesarios para o seu desenvolvemento.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Compensación lectora	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual				X				X
ET.4 - Tecnoloxías da información e da comunicación				X				X
ET.5 - Emprendemento				X				X
ET.6 - Educación para a igualdade de oportunidades entre homes e mulleres	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación ambiental	X	X		X				X
ET.8 - Educación para a paz (prevención da violencia)				X		X		X
ET.9 - Educación para a saúde	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.10 - Educación e seguridade viaria				X			X	X
ET.11 - Educación para o consumo				X				X
ET.12 - Educación moral e cívica	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14	UD 15
ET.1 - Compensación lectora	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14	UD 15
ET.3 - Comunicación audiovisual						X	
ET.4 - Tecnoloxías da información e da comunicación						X	
ET.5 - Emprendemento						X	
ET.6 - Educación para a igualdade de oportunidades entre homes e mulleres	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación ambiental						X	
ET.8 - Educación para a paz (prevención da violencia)						X	
ET.9 - Educación para a saúde	X	X	X	X	X	X	X
ET.10 - Educación e seguridade viaria						X	
ET.11 - Educación para o consumo						X	
ET.12 - Educación moral e cívica	X	X	X	X	X	X	X

Observacións:

Non se inclúen por superar os 2000 caracteres permitidos.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Representacións teatrais, culturais, musicais etc.	Pendente de programación. Asistencia a representacións teatrais, actos culturais e/ou actividades relacionados coa materia, programados por diversas entidades ou institucións e que consideremos de interese para o noso alumnado. A concreción está sen determinar. Axustarase á oferta cultural dispoñible. Posibles representacións: O porco de pé, Bicos con lingua, Pelos na lingua, As fillas bravas, Nevermore.			
Semana das Letras Galegas 2024: dedicada a Luísa Villalta	Pendente de programación (no mes de maio). Participación e colaboración co EDL nas actividades relacionadas con esta conmemoración. Ao longo deste curso iranse concretando as diversas actividades.			
Participación en concursos e certames de expresión escrita, oral, plástica	Pendente de programación. Participación voluntaria en concursos de distinta índole (Youtubeiras, Olloboi, 25N, 8M etc.).			

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Roteiros e andainas	Pendente de programación. Roteiros de índole histórica, cultural e literaria por espazos relacionados co traballo de aula.			
Encontros con autoras/es e persoas relevantes para a comunidade	Pendente de programación. Propóñense encontros e entrevistas con autores e persoas de relevancia e relacionados cos contidos e coas actividades traballadas na aula.			
Apoio e contribución ás actividades do EDL do centro	Pendente de programación. Colaboración coas actividades desenvolvidas polo Equipo de Dinamización da Lingua Galega			

Observacións:

Neste apartado inclúense as actividades complementarias (no centro) e extraescolares (fóra do centro). Todas as actividades están pendentes de datación en atención á dispoñibilidade e axenda das persoas que colaborarán nesas accións, tanto dentro como fóra do centro.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
A programación de cada trimestre axústase ao estipulado
Metodoloxía empregada
Empréganse estratexias variadas para a consecución dos obxectivos con todo o alumnado.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Empréganse recursos de distinta índole dentro das posibilidades do centro.
Medidas de atención á diversidade
Detéctanse factores de diversidade e as vulnerabilidades que os acompañan.
Clima de traballo na aula
Procúrese que o clima de aula sexa o adecuado a través de actividades nas que se traballa a convivencia.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Coordínanse accións con distintos departamentos e axentes educativos.

Descrición:

INDICADORES DE LOGRO DESENVOLVIDOS:

- Realiza a avaliación inicial ao inicio do curso para axustar a programación ao nivel do alumnado, atendendo a aquel que presenta necesidades educativas especiais.
- Detecta os coñecementos previos de cada unidade didáctica.

- Ofrécense a cada alumno/a, ademais das explicacións xerais, aquelas individualizadas que precisa.
- Combínase o traballo individual e en equipo.
- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas que se van tratar.
- Lévanse a cabo medidas de reforzo e apoio ao alumnado con necesidades educativas específicas (NEE) ou con dificultades específicas de aprendizaxe (DEA).
- Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE).
- Avalíase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación así como a súa adecuación aos criterios de avaliación.
- Realízase unha revisión, logo da súa aplicación, das adaptacións curriculares (AC) propostas e aprobadas.
- Revisa, con frecuencia, os traballos e as actividades propostos na aula e fóra dela; analiza e comenta co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc..
- Corrixe e explica de forma habitual os traballos e actividades do alumnado e dá pautas para a súa mellora.
- Favorece os procesos de autoavaliación e coavaliación.
- Proporciona a información necesaria para a resolución das tarefas.
- Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.
- Poténcianse estratexias de animación á lectura.
- Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino-aprendizaxe.
- Poténcianse entre o alumnado o emprego das TIC na elaboración de traballos, tarefas e probas individuais e colectivas, especialmente aqueles de carácter audiovisual.
- Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada unidade.
- Utiliza suficientes criterios de avaliación que atendan de xeito equilibrado a avaliación dos diferentes contidos.
- Proporciona información e explica de maneira clara os mecanismos de avaliación, os criterios de cualificación e os mínimos esixibles para unha avaliación positiva.
- Proporcionaselle ao alumnado información suficiente sobre os resultados das probas e dos criterios aplicados.
- Informa suficientemente tanto ao alumnado como ás familias sobre os resultados acadados e a evolución académica de cada alumno e alumna.
- Ofréceselle ao alumnado suficientes mecanismos de recuperación de contidos e aprendizaxes non superados en avaliacións anteriores.
- Poténciase e trabállase a colaboración entre departamentos didácticos.
- Particípase en proxectos ou actividades que favorecen a interdisciplinabilidade, levados a cabo por outros departamentos.
- Existe implicación coas funcións titoriais ou do Departamento de Orientación.
- Realízanse achegas e propostas de mellora para a elaboración do Proxecto Educativo do Centro (PEC).
- Realízase unha posta en común cos demais membros do departamento sobre todos os puntos expostos anteriormente.

Todos os indicadores se valoran nunha escala de 1 a 4.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

REVISIÓN TRIMESTRAIS DA PROGRAMACIÓN

Ao final de cada avaliación cada profesor realizará unha memoria na que se analizarán tanto os distintos apartados da programación coma dos resultados académicos acadados nos distintos grupos; tal e como se expuxo na introdución deste documento. Os aspectos a tratar serán os seguintes: - Valoración e análise dos resultados da avaliación: se se consideran positivos ou non e cales son as causas que influíron nestes. - Grao de desenvolvemento dos contidos e estándares de aprendizaxe asociados a cada un deles, previstos en cada trimestre e de acordo coa temporalización establecida nesta programación: contidos que foi preciso engadir ou eliminar, motivos que impediron o desenvolvemento total ou parcial dalgún deles. - Metodoloxía aplicada: se se utilizou a establecida nesta programación ou se foi necesario aplicar outras extratexias metodolóxicas. - Materiais e recursos didácticos: se se utilizaron outros diferentes aos establecidos nesta programación e motivos. - Criterios e instrumentos de avaliación empregados: se se considera que os instrumentos de avaliacións foron suficientes e axeitados e se os criterios de cualificación se adaptan ás características do grupo ou, pola contra, cómpre flexibilizalos. - Dificultades de aprendizaxe detectadas: que tipo de dificultades, diagnósticos, información proporcionada polo departamento de Orientación... - Medidas de atención á diversidade que se tomaron con respecto ao punto anterior e que están especificadas nesta programación - Propostas de mellora. Estas permitirán que os membros deste departamento se reúnan para determinar que apartados da programación didáctica son susceptibles de modificacións; principalmente naqueles casos nos que estes contribúan a que o alumnado poida adquirir de xeito máis doado as competencias

clave. Ditas modificacións poderán realizarse ao longo do curso académico se fose necesario e, de ser así, estarán expostas na memoria final. Asemade, outras propostas de mellora servirán para introducir cambios en futuras programacións.

REVISIÓNS FINAIS DA PROGRAMACIÓN

Ao finalizar o curso académico, e despois de realizar a memoria final de xuño, todos os membros do departamento reuniranse para realizar unha valoración da programación didáctica co gallo de engadir posibles modificacións no seguinte curso. Como instrumento de traballo e análise utilizaranse os seguintes indicadores de logro: 1. O deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos adecúese aos elementos do currículo. 2. A secuenciación e temporalización das unidades didácticas / temas / proxectos foi axeitada. 3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas. 4. Existiu adecuación entre os contidos impartidos e os estándares de aprendizaxe asociados a eles. 5. O grao mínimo de consecución fixado para cada estándar foi o axeitado. 6. O peso de cada estándar na cualificación foi o axeitado. 7. Utilizáronse un ou varios instrumentos de avaliación asociados a algúns estándares. 8. Grao de asociación entre os estándares e os elementos transversais. 9. Os membros deste departamento utilizaron estratexias metodolóxicas comúns. 10. O traballo na aula foi o adecuado. 11. Os materiais didácticos utilizados foron variados, suficientes e axeitados. 12. O libro de texto utilizado respondeu ás expectativas creadas: adecuación dos contidos e estándares... 13. As probas de avaliación inicial utilizadas foron axeitadas para detectar alumnado con NEE. 16. As pautas xerais establecidas para a avaliación continua foron axeitadas: probas, traballos, etc. 17. Os mecanismos de recuperación de determinados contidos ou avaliacións enteiras foron suficientes e efectivos. 18. Os criterios de cualificación establecidos foron axeitados para a avaliación final. 19. O tipo de proba e os criterios de cualificación son axeitados e axústanse ao establecido na programación na avaliación extraordinaria de setembro. 20. Os instrumentos de avaliación e o seguimento da evolución do alumnado coa materias pendente de cursos anteriores foron efectivos e suficientes. 24. As medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE foron adecuadas, suficientes e efectivas. 25. Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas. 26. Os mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos son suficientes e están expostos con claridade. 29. Grao de contribución desde a materia ao plan de lectura do centro. 30. Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.

9. Outros apartados

1. Datas sinaladas do calendario escolar e outras datas de interese

Recóllense en anexo en formato papel por non colleren nos mil caracteres permitidos.

2. Indicadores de logro para a avaliación das probas orais (Instrumento B)

A proba non se valora se a exposición é propiamente unha lectura, se non cumpre o tempo mínimo estipulado (ou presenta unha mostra de lingua insuficiente) ou se nela se realizan cambios de lingua cara ao castelán.

O seu detalle pódese consultar en formato papel no Departamento e en formato dixital na aula virtual do alumnado; non se achega nesta aplicación por non coller nos mil caracteres permitidos. Pódese consultar como referencia a achegada nas programacións non-Proens deste departamento.

3. Indicadores de logro para a avaliación de producións escritas específicas (Instrumento C)

A proba non se valora se a exposición é un plaxio ou non é orixinal.

O seu detalle pódese consultar en formato papel no Departamento e en formato dixital na aula virtual do alumnado; non se achega nesta aplicación por non coller nos mil caracteres permitidos.

4. Pautas para a elaboración dos traballos

O seu detalle pódese consultar en formato papel no Departamento e en formato dixital na aula virtual do alumnado; non se achega nesta aplicación por non coller nos mil caracteres permitidos. Pódese consultar como referencia a achegada nas programacións non-Proens deste departamento.

5. Lecturas recomendadas

Ofrécese unha listaxe pechada atendendo a idade e madureza lectora do alumnado, os seus gustos lectores, e sempre a partir dunha preselección realizada de acordo cuns criterios mínimos de calidade lingüística. Seleccionáronse as seguintes:

1º T: obrigatoria, "Invisibles", de Montse Fajardo; outras: "A praia dos afogados", de Domingo Villar e "Morgana en Esmelle", de Begoña Caamaño.

2º T: obrigatoria, "A arte de trobar", de Santiago Lopo; outras: "A dúbida", de María Reimóndez, e "Outra idea de Galicia", de Miguel-Anxo Murado.

3º T: obrigatoria, unha antoloxía do Rexurdimento proporcionada pola profesora; como lecturas voluntarias, calquera das anteriores.

No momento de realización da proba de lectura, o alumnado deberá entregar debidamente cuberto o diario de lectura.